

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושנים

היכל
שלישי

מאמר
להביא המשנה
אין עומדין להתפלל

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושמונה לבריאה

לעילוי נשמת

הרבנית רבת פעלים אשה יראת ה'

מרת צבי מרים ע"ה

גורארי

בת הרה"ג הרה"ת יצחק הכהן ע"ה

שלוחה של כ"ק אדמו"ר זי"ע קרוב לשלשים ושש שנה

עסקה במילוי שליחות במרץ ובמס"נ

ובמיוחד במבצע חינוך וטהרת המשפחה

ורבים השיבה מעון

נפטרה ביום ד' פ' אמור, י"ב אייר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א

לעלות למעלה ביותר כנ"ל לפ"ע כשרון וזכות ההכנעה והמרירות וכמ"ש ויצעקו"י
אל ה' בצר להם כו' וד"ל.

וזהו אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד רא"ש, פי' ע"ד מאמרם שכינה מה
ל' אומרת קלני מראשי כו', דהיינו ענין רישא שכיבת לעפרא בגלותא
להחיות ע"ש"י בבחי' חב"ד כו', ובכל בקר קמה מנפילתה בתפילה לה' מתוך כובד
ראש הזה שהי' לה בלילה כו', ובזה מתבררים הרפ"ח: ניצוצות שנתנה להם טרף
בלילה כנ"ל, וזה שלפ"ע הכובד ראש שלה, דהיינו עוצם הירידה למטה למטה כו',
כן יהי' ערך העלי' להתפלל ולעלות להזבק בבעלה בבחי' פכ"פ בק"ש וש"ע כו'
וד"ל. וגם בכנ"י אין מתפללים לעלות כ"א מתוך כובד ראש הכנעת הלב
משפלות ערך נפשו הבהמיות כו' וכנ"ל.

ומשנה זו תורה היא לצדיקים ולבינונים בשוה, כמו שכל הדינים והלכות שוים
לצדיקים ולבינונים, כי בלעדי המעשה לא תשלם הנפש גם נפש הצדיק
כו', וגם זו ההלכה שאין עומדין להתפלל כו' צדיקים ג"כ ילכו בה להיות להם
ירידה בתחילה קודם עלותם לה', כי כך היא המדה מטעם הנ"ל וד"ל.

ב"ה.

פתח דבר

לקראת עש"ק פ' בהר הבעל"ט, הננו מו"ל מאמר ד"ה להבין המשנה „אין
עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש“, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

מאמר זה נדפס כאן בפעם הראשונה. וכרשום בהכותרת: מאמר זה נאמר
מכ"ק אדמו"ר הזקן בקשר לחגה"ש, זמן מתן תורתנו, ונרשם בשעתו ע"י כ"ק
אדמו"ר האמצעי.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים –
נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק פ' בהר, י"ב אייר ה'תשס"ח
ברוקלין, נ.י.

LEHOVIN HAMISHNA EIN OIMDIN LEHISPALEL

Copyright © 2008 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

40) ויצעקו אל ה' בצר להם: תהלים קז, ו. בלילה: ע"פ משלי לא, טו. ראה לקו"ת אמור
כה. לו, ב. ובארוכה בהמ"מ בסו"ס מאמרי

41) ע"ש – ע' שרים. אדהאמ"צ ח"א ע' שג.

42) הרפ"ח ניצוצות שנתנה להם טרף

ועד"ן יש בנפש האלקית ג' מדריגות בעבודת ה', מחשבה הוא התפילה רעותא דליבא, והיינו אהבת ככל לבבך כי אהבה הוא הרצון וחפץ שבלב לשון אב"ה, ובכל נפשיך היינו לקשר הדיבור לדיבור העליון בדברו בדברי תורה שהן דבר ה' וכמ"ש ואשים³¹ דברי בפיך כו', ובכל מאדך היינו מעשה הצדקה להחיות רוח שפלים כו'. ובכל ג' מדריגות הללו תשוב הנפש האלקי מלמטה למעלה, דהיינו לצאת מנרתק חומר מחשך הגוף שהחשיכו והמשיכו בקליפות נוג"ה במחשבה דיבור ומעשה כמו הרהורי³² עבירה שקשים מעבירה מפני החפץ שבלב שיש בהם כו' וכדומה לזה ח"נ בעוונות בפומ"מ שהמה מסך מבדיל גדול ע"ג הנפש אלקית לבלתי תוכל לעלות ולהדבק במקור חוצבה כמו שהיתה קשורה ודבוקה במח' לי ראש כנ"ל וד"ל. וזהו ענין תשובה תתאה לצאת ממחוד"מ דנוג"ה להיות אליך³³ ה' נפשי אשא במדומ' לה' לבדו, ואח"כ יוכל להיות תש"ע הנ"ל ביטול הנפש במחשבה עילאה בהשתחוואות שלה בשמונה עשרה ומתחיל זה מאמת ויציב כו'.

וזהו עוונותי עברו ראשי כו' פי' ראשי לי רא"ש בחי' ישראל שעלה במחשבה שבראש ומוחין העליונים וכענין מארז"ל קלני³⁴ מראשי כו', והעונות³⁵ המבדילים כמחיצה של ברזל עברו למעלה מראש ומוחין דכנ"י לבלתי יוכל לעלות ולהתקשר במחשבה עליונה כמו שהי' קודם בואם לגוף כו', לפי שכמשא כבד יכבדו, פי' בהיות כי ההפרש בין חטא לעון ידוע שהחטא הוא פוגם בנפש, והעון אינו פוגם אלא הוא מכביד כמ"ש עם³⁶ כב"ד עון, והיינו מלשון עיוות שהוא דרך עקלתון ומעוקם כלומר שכבר קיבלו החיצונים יניקה וחיות מנפשו ע"י העבירות וכבר נמצא להם שפע ודרך בתמידות ונק' דרך מעוקם כמ"ש דרך³⁷ רשעים כו', ע"כ בכחם להכביד על הנפש לבלתי תוכל גם היא לעלות כי יכבידו עליה להורידה ג"כ למטה, עד"מ משא כבד על האדם שיכבד עליו מלישא ומלהגביה ידו מפני הכובד עד שיורידו היד למטה כו', וכמ"כ העוונות יכבידו להוריד השפע ראש ומוחין אליהם ולא יעלו למעלה כמ"ש כי³⁸ רוח הבהמה יורדת למטה היפך רוח האדם כו' וד"ל, ועיקר הטעם הוא כי גברו ועברו למעלה מראשי עד שראש ומוחין שכיבת³⁹ לעפרא בגלותא להניק ולהשפיע להם כו'. והעצה לזה הוא להתמרמר בגלות השכינה ולהיות מיצר ודואג מזה שהושפל הניצוץ אלקי בחומריות גופו, ובזאת יהי' נשבר רוח הקליפה הדבוק בה ותוכל

(31) ואשים דברי בפיך: שם נא, טז.
 (32) הרהורי עבירה שקשים מעבירה: ראה משלי ד, יט. ועוד.
 (33) יומא כט, א.
 (34) קלני מראשי: סנהדרין מו, א (במשנה).
 (35) ויש"נ.
 (36) והעונות המבדילים: ראה ישעי' נט, ב.
 (37) דרך מעוקם: ראה ישעי' נט, ב.
 (38) כי רוח הבהמה יורדת למטה: ע"פ קהלת ג, כא.
 (39) שכבית לעפרא רגלותא: זח"ג פט, א. ועוד. וראה בנדו"ד בלקו"ת בלק עא, ג. וראה סה"מ תקס"ו ח"א ע' קג ובמ"מ שם.
 (36) עם כב"ד עון: ישעי' א, ד.

בעד"ה חג השבועות זמן מת"ן תורתני"ו

הועתק מגוף כי"ק אדמו"ר דובער זי"ע נבג"מ

להבין המשנה אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, כתי' עוונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני, להבין ענין משא כבד ומהו לשון עברו ראשי כו'. הנה ישראל' אותיות לי רא"ש, כלומר שישראל' עלה במחשבה שבמוחין עליונים למעלה מבחי' הדיבור כו', וע"כ לא נזכר ביו"ד מאמרות התהוות נש"י, כי מאמר נעשה אדם הוא על בריאות גופו לבד, אבל בריאת נשמתו דכתיב ויפח' באפיו כו' לא במאמר נברא אלא במחשבה עלה וכידוע המדרש' ע"פ אהור וקדם צרתני קדם למע"ב כו' וכמ"ש במ"א.

וכיאר הדברים הנה ידוע דבמאמר' א' היה יכול להבראות, והיינו מאמר דבראשית, אלא שנתחלקו ליו"ד מאמרות, פי' עד"מ בדיבור לגבי המחשבה הנה מה שיוציא מפיו הרבה דברים היו תחילה כולם במחשבה בסקירה ותנועה א' ולא הי' בבחי' התחלקות כ"כ לכמה צירופי אותיות ותיבות הרבה כמו בדיבור, והטעם הוא לפי שכח הדיבור נכלל ובטל לגבי המחשבה וכלא חשיב ממש עד שמהארת מחשבה א' יתהוו כמה צירופי אותיות בדיבור, והרי אנו רואים כשישתתק האדם באמצע דבריו יתבטל כל הדיבור או"י המחשבה כמו שהי' תחילה במחשבה קודם שדיבר כו', וכמ"כ יובן למשכיל מה שנאמר בדברי' ה' וברוח פיו כו' שהן הי"ס¹² שהוא בבחי' התחלקות רב לכמה צירופים בשביל התהוות כמה מיני ברואים מאין ליש, כידוע שהוא כח הפועל בנפעל לכמה אופנים שונים, ובכללות הם ד' רוחות העולם מזרח ומערב כו' ומעלה ומטה כו',

(1) להבין ענין אין עומדין להתפלל: מאמר זה נדפס כאן מכת"י מעתיק (מס' 1821 עג, א).
 ובראשו כותרת: הועתק מגוף כי"ק אדמו"ר דובער זי"ע נבג"מ יו"ד אדר תר"א פאלצק (והוא זמן ומקום של העתקת המאמר).
 בס' מאמרי אדה"ו על מארז"ל נדפסו עוד מאמרים בד"ה אין עומדין להתפלל כו' (ותוכנם שונה). וע"ש בהמאמר ע' לח.
 (2) אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש: ברכות ל, ב.
 (3) עוונותי עברו ראש: תהלים לח, ה.
 (4) ישראל' אותיות לי רא"ש: ראה דרך מצותיך טו, ב בשם הוהרר. שער הפסוקים וישלח לב, כט. ס' הלכותים ויחי מז, כח. מח, ב. שישראל עלה במחשבה: ע"פ בראשית
 רבה פ"א, ד.
 (6) נעשה אדם: בראשית א, כו.
 (7) ויפח באפיו: שם ב, ז.
 (8) המדרש ע"פ אהור וקדם צרתני קדם למע"ב כו' כמ"ש במ"א: תהלים קלט, ה.
 בראשית רבה פ"ח, א. וראה ברכות סא, א.
 וראה יהל אור עה"פ (ע' תקכא). ובהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תרנז. דברים ח"ד ע' א'שסד. ועוד.
 (9) דבמאמר א' הי' יכול להבראות: אבות רפ"ה.
 (10) או המחשבה: כ"ה בהכת"י. ואוצ"ל: אל המחשבה.
 (11) בדבר ה' וברוח פיו: תהלים לג, ו.
 (12) הי"ס: אוצ"ל: הי"מ [היו"ד מאמרות].

הכל הי' במחשבה תחילה בלתי גדר התחלקות כ"כ לד' סטריין מעלה ומטה כו', כי הדיבור בטל ונכלל במחשבה כנ"ל וד"ל. והגם שאין דיבורינו ומחשבותינו ערך ודמיון להשכיל מהם מחשבותיו ית' ודיבוריו והבל פיו כו' וכמ"ש כ"י לא מחשבותי כו' וכמ"ש בלק"א. אך עכ"ז איכות אופן ביטול ההתחלקות לו"ק בדיבור לגבי המחשבה יובן מעט מזעיר ע"ד דוגמא דדוגמא מדיבור לגבי המחשבה באדם התחתון וכמ"ש מבשרי"א אחזה אלק כ"י בצלם אלקים עשה את האדם כידוע וד"ל.

וזהו ענין הד"ל רבתי דאחד שהוא בחי' דיבור העליון בכללותו, ופסוק בשכמל"ו שלאחריו הוא פרטי פרטיות כידוע, ולכך הוא דל"ת רבתי" להורות על גדלות הדיבור כידוע ומבואר במ"א. אך ענין יחו"ע"י שלפני ד' רבתי בשית תבין דשמע ישראל כמ"ש בזהר הוא ענין המחשבה שקדמה לדיבור כנ"ל, והיינו מ"ש כ"י הנה מקום אתי, פי' המקום הוא הכולל ו"ק מזרח ומערב כו' ושרש התחלקות הו"ק הי' תחילה בבחי' העלם המחשבה בלתי ענין התחלקות גלוי כ"כ כנ"ל, וע"ז אומר שהמקום הגלוי בדיבור העליון הי' תחילה אתי במחשבה כו', וזהו שאנו אומרים ברוך"י המקום שיהי' מבורך משרשו ומקורו במחשבה עילאה כו' וד"ל. וזהו שהי' יכול להבראות במאמר א' דבראשית היינו בחי' המחשבה שבראש ומוחין, שגם כלליות כח הדיבור בטל ונכלל שם ע"ד בכלל"ט מאתים מנה כו', אלא שנתחלק ליו"ד מאמרות פי' לצאת מההעלם לגילוי הדיבור כו' וד"ל.

ועד"ז יתפרש הפסוק שמע ישראל, פי' שמע לשון הבנה כמו דבר"י כי שומע עבדיך כלומר מבין, וענין השמיעה הוא קיבוץ כל המוחין שבראש להתקשר בשכל א' ששומע ולהפנות משכל זולתו כו', והכח של הקיבוץ הזה ישנו באוזן בטבעו, וכן ברוחניות המוחין שבראש יש כח הקמיצה והאסיפה במקום א' לבד והיינו מוח ההבנה להבין הדבר על בוריו מבלתי עירוב דבר זר אתו, והיינו מפני פינוי כל מוחו להעמיק שכלו רק בשכל זה שהוא מבין כו', וכן וישמ"ע"י שאול ל' אסיפה כידוע, לפי שהשמיעה בבינה וכמו שהנהר"ט נק' בינה ע"ש הקיבוץ והאסיפה מכמה מקומות למקום א' לבד וד"ל.

- (13) כי לא מחשבותי כו' וכמ"ש בלק"א: (17) יחו"ע . . בשית תבין דשמע ישראל תניא פכ"א. ועוד. כמ"ש בזהר: זח"א ית, ב.
- (14) מבשרי אחזה: איוב יט, כו. (18) כי הנה מקום אתי: תשא לג, כא.
- (15) כי בצלם אלקים עשה את האדם: נח ט, (19) ברוך המקום: בנוסח ההגדה. וראה מדות ספ"ה.
- (16) הד' רבתי . . כידוע ומבואר במ"א: (20) בכלל מאתים מנה: בבא קמא עד, א. ועוד.
- ראה סידור שער הק"ש עז, ב. עת, ד. ובהמ"מ (21) דבר כי שומע עבדיך: שמואל-א ג, ט.
- (22) וישמ"ע שאול: ראה שמואל-א טו, ד. (23) שהנהר נק' בינה: ראה זח"ב קכג, ב. דאחד).

וכמו"כ יובן למעלה פי' שמע ישראל הוא ביטול היש לגבי האין, היינו ביטול הדיבור המהווה הנברא לגבי המחשבה הנק' ישראל לי ראש כנ"ל, וזהו שמ"ע"י ש"ם ע', ע' רבתי להורות על ז' ספירות דמל' כל אחת כלולה מיו"ד כאשר עולה למעלה להקבץ ולהאסף אל מקום א' במחשבה שאינה בגדר התחלקות וריבוי כלל כנ"ל וד"ל, ולכך ה' אלקינו ג"כ ה' אחד, פי' שנעשה היחוד ג"כ במח' עליונה שרש הו"ק והן שית תיבין דיחו"ע כידוע"ט ומבואר במ"א על ענין הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו כו' וד"ל.

והנה כללות נשמות ישראל עלו במחשבה עליונה ולא במאמר נבראו אלא ויפח באפיו כו' ומאן"ט דנפח כו', וזהו שאו' אנחנו לישראל הניצוץ האלקי שהי' במחשבה הנק' ישראל לי ראש, כי ישראל עלה במחשבה כנ"ל, שמע ישראל פי' האסף עצמך מגדר היש וההתחלקות שהושפלת בגוף שנלקח מיו"ד מאמרות כו', להבטל וליכלל בבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' הדיבור כי ה' אלקינו כו' וד"ל.

ובא לפרש אח"כ כיצד יהי' זה, וא' ואהבת"י את ה' אלקיך בכל לבבך כו' עיי"ן תתקשר הנפש במקורא דכולא כמו שהיתה קודם היו"ד מאמרות, וכידוע שא"א לתש"ע בלתי תש"ת תחילה, וביטול הנפש במחשבה עליונה הוא בחי' תש"ע"ט תשוב וי"ו לגבי ה"א כי בינה הוא המחשבה כו', אבל תשובה תתאה תשוב ה"א לגבי וי"ו היינו אהבת בכל לבבך ובכל נפשך כו'.

וכיאר הדברים, הנה ידוע דהנפש מתחלקת לג' כחות גלויים מחשבה דיבור ומעשה, ושרשיהם נמצאו בהעלם הנפש, השרש של המחשבה בכונה שבלב שמה שיחפץ ויכוון בלבו מיד יחשוב במחשבה, ושרש הדיבור הוא בהבל הלב כו', ושרש המעשה בדם שבנפש כח התנועה כו', וכמ"כ למעלה נשתלשל מאלקים חיים בג' מדריגות מחשבה דיבור ומעשה, שהן בחי' בריאה יצי' עשיה, וכמ"ש לכבודי"י בראתי יצרתיו כו', פי' מחשבה עליונה שרשה בבחי' רצון וחפץ ה' שרוצה להיות מתפשטת גדולתו בבחי' מל' כו', ומשם נשתלשל בחי' כתר דבריאה, לכבודי בראתי כו', ויצי' הוא מבחי' דיבור העליון כו', ועשי' מבחי' עשי' דאצי', דהיינו להחיות רוח שפלים בבחי' צדקה וחסד כמ"ש והי"ט"ט מעשה הצדקה, שההמשכה והירידה לשפלים ונמוכים הוא בבחי' עשי' כמו השפע צדקה מיד הנותן ליד המקבל כו' וד"ל.

- (24) שמע ש"ם ע' ע' רבתי: ראה זח"ג רלו, (25) כידוע ומבואר במ"מ על ענין הוא ב. (27) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך: (28) תש"ע תשוב וי"ו לגבי ה"א: זח"ג קכב, ואתחנן ה, ה. (29) לכבודי בראתי יצרתיו: ישעי' מג, ז. (30) והי' מעשה הצדקה: שם לב, יז. וראה תניא אגה"ק פ"ה ופי"ב.
- (26) ומאן דנפח: מובא בשם הזהר בתניא רפ"ב. וראה בהמ"מ לשם (חטריק). ובהמ"מ